

DOI <https://doi.org/10.32405/2308-3778-2022-26-2-194-205>

УДК 37.014

ORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-6233-2612>

Євген Хрінник,

аспірант кафедри дошкільної освіти,
Криворізький державний педагогічний університет,
м. Кривий Ріг

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ МЕДІАКУЛЬТУРИ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Анотація. Сучасні умови інформатизації системи освіти, особливо дошкільної, потребують компетентних у галузі медіаосвіти педагогів-вихователів, нагальним завданням яких є цілеспрямована підготовка дитини до включення в медіасередовище, до безпечного користування його ресурсами, формування медіакультури.

У статті розкриті педагогічні умови підготовки майбутніх вихователів до формування медіакультури у дітей старшого дошкільного віку.

Медіакультура педагога-вихователя розглядається як складне структурне утворення, результат медіаосвіти, що передбачає ефективну взаємодію педагога з вихованцями та сприяє розвитку їх знань, умінь, навичок повноцінного сприймання та інтерпретації інформації за допомогою медіаресурсів.

Підготовленість майбутніх вихователів до формування медіакультури, яка включає мотиваційний, когнітивний, діяльнісний, рефлексивний компоненти, розуміємо як результат професійно-педагогічної підготовки, від якого безпосередньо залежить ефективність організації медіаосвіти у дітей старшого дошкільного віку.

Педагогічними умовами підготовки майбутніх вихователів до формування медіакультури у дітей старшого дошкільного віку вважаємо: усвідомлення майбутніми вихователями необхідності формування медіакультури дітей старшого дошкільного віку; забезпечення міждисциплінарних зв'язків у підготовці майбутніх вихователів до формування медіакультури дітей старшого дошкільного віку; наявність у майбутніх вихователів умінь формування медіакультури дітей старшого дошкільного віку.

Визначені педагогічні умови тісно взаємопов'язані та доповнюють одна одну. Їх комплексна реалізація сприяє ефективному вирішенню завдання підготовки вихователів до формування медіакультури дітей старшого дошкільного віку. Подальше дослідження буде спрямовано на вирішення проблеми наступності у формуванні медіакультури дітей старшого дошкільного віку і молодших школярів і підготовці педагогів до наступності у визначеному процесі.

Ключові слова: медіаосвіта, медіакультура, медіакультура педагога-вихователя, підготовленість майбутніх вихователів до формування медіакультури у дітей дошкільного віку, педагогічні умови підготовки майбутніх вихователів до формування медіакультури у дітей дошкільного віку.

© Євген Хрінник, 2022

Вступ. Актуальність дослідження підготовки майбутніх вихователів до формування медіакультури у дітей старшого дошкільного віку як необхідної компетентності зумовлена вимогами Національної стратегії розвитку освіти в Україні, Державним стандартом вищої освіти, Концепцією впровадження медіаосвіти в Україні, Концепцією розвитку освіти України на період 2015 – 2025 років, Законами України («Про освіту», «Про вищу освіту») та

іншими державними нормативними документами.

Медіа потужно й суперечливо впливають на освіту молодого покоління, перетворившись на провідний чинник соціалізації, стихійного соціального навчання, стають джерелом неформальної і засобом дистанційної освіти [3, с. 16].

Необхідно визнати, що медіаосвіта спирається на передові досягнення інформаційно-комунікаційних технологій, використовує їх для організації роботи медіапедагогів, формування спільних інформаційних ресурсів, полегшення комунікації та координації в середовищі взаємодії учасників медіаосвітнього руху.

Нагальним завданням сучасних педагогічних закладів вищої освіти, які готують компетентних педагогів-вихователів, є впровадження системи адаптаційних заходів, які є підґрунтям для формування медіакультури. Величезний об'єм інформації призводить до того, що можна загубитися в інформаційному просторі. Під час навчання, виконання індивідуальних і творчих завдань студенту подекуди важко визначитися щодо доцільності певної інформації, її необхідності, важливості та домірності, тому він може використати спотворену або брехливу інформацію з Інтернету, бо, на жаль, багато сучасних медіа не перевіряють її достовірність. Тому особливого значення набуває необхідність, починаючи з перших курсів, навчити майбутніх фахівців дошкільної освіти отримувати та працювати з інформацією, не зважаючи на брак навичок оброблення інформації та життєвого досвіду [4, с. 63-78]. Такі знання і навички роботи з інформаційними потоками дозволять їм у майбутньому кваліфіковано здійснювати свою роботу щодо формування у своїх вихованців медіакультури.

Мета і завдання. Описати педагогічні умови підготовки майбутніх вихователів до формування медіакультури у дітей старшого дошкільного віку.

Відповідно до поставленої мети визначено такі завдання: уточнити поняття «медіаосвіта», «медіакультура», «медіакультура педагога-вихователя», «медіакультура дітей дошкільного віку»; обґрунтувати сутність феномена «підготовленість майбутніх вихователів до формування медіа культури дітей старшого дошкільного віку».

Методи дослідження: *теоретичні* – аналіз філософської, психологічної та педагогічної літератури з теми дослідження для розкриття сутності підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до формування медіакультури дітей старшого дошкільного віку, обґрунтування педагогічних умов підготовки майбутніх вихователів

закладів дошкільної освіти до формування медіакультури дітей старшого дошкільного віку; *емпіричні*: педагогічне спостереження; педагогічний експеримент (констатувальний, формувальний, контрольний етапи) – для перевірки ефективності експериментальної методики.

У дослідженні брало участь 98 студентів Криворізького ДПУ, КВНЗ «Нікопольський фаховий педагогічний коледж» ДОР, Дніпропетровського фахового педагогічного коледжу комунального закладу вищої освіти «Дніпропетровська академія неперервної освіти».

Результати дослідження. В умовах прогресуючої інформатизації системи освіти, у тому числі дошкільної, зростає необхідність підготовки сучасних вихователів у галузі медіаосвіти. Немає сумнівів, що включення дитини в медіасередовище починається ще в дошкільні роки, тому організація медіаосвіти – є одним із завдань дошкільного закладу [6, с. 118].

Сучасний вихователю сам має володіти професійними медіакомпетентностями, оскільки серед нагальних професійних завдань є завдання цілеспрямовано готувати дитину до її включення в медіасередовище, до безпечного користування ним, до формування медіакультури.

Медіакультура – це об'єктивна реальність, яка існує і розвивається за своїми законами, це атрибут сучасного життя, де суспільство й окрема особистість можуть виступати одночасно і споживачами, і її творцями. Присутність медіакультури виявляється практично у всіх аспектах сучасного життя людини. Вона змінює світ людських відносин, вносить специфічні риси в його свідомість. Медіакультура, насамперед засобами масової інформації, залучає людину до участі в суспільному житті, сприяє її самоствердженню, освоєнню різних соціальних ролей.

Медіакультуру дитини передшкільного віку розглядають, як якість особистості, що формується та розвивається в освітній ігровій діяльності, володіє навичками аналізу, вибору, використання та оцінці отриманої інформації з медіасередовища.

Важливим аспектом даного питання є використання медіапродукції, яка може розглядатися як сучасний і дієвий засіб навчання та виховання, що виконує освітню, розвивальну і виховну функції. Вона сприяє формуванню у дитини потреби в знаннях, активного інтересу до того, що може стати їх новим джерелом, удосконаленню пізнавальних умінь і навичок.

Оволодіти необхідними знаннями, уміннями і навичками дитина зможе лише тоді, коли сама виявлятиме до них інтерес і в тому разі, коли вихователь зуміє зацікавити її. Тому медіапродукція має добиратися так, щоб її зміст передбачав формування не лише елементарних уявлень, а й розвиток пізнавальних процесів та пізнавальної активності (поєднуючи два елементи: пізнавальний та ігровий).

Проведене дослідження дозволило визначити та обґрунтувати педагогічні умови підготовки майбутніх вихователів до формування медіакультури у дітей старшого дошкільного:

- усвідомлення майбутніми вихователями необхідності формування медіакультури дітей старшого дошкільного віку;
- забезпечення міждисциплінарних зв'язків у підготовці майбутніх вихователів до формування медіакультури дітей старшого дошкільного віку;
- наявність у майбутніх вихователів умінь у формуванні медіакультури дітей старшого дошкільного віку.

Розглянемо *першу педагогічну умову – усвідомлення майбутніми вихователями необхідності формування медіакультури дітей старшого дошкільного віку.*

Для реалізації визначеної умови був розроблений вибіркового освітній курс «Медіаосвіта», який створює умови для формування медіакультури у студентів, оволодіння ними широким колом інформації.

Медіаосвіту слід розглядати як пласт сучасної культури, з яким дитина зустрічається буквально від народження, і як безупинний навчальний процес, що продовжується протягом життя. Отже, завдання освітнього курсу – сформувати уміння у студентів працювати з інформацією, щоб у своїй педагогічній діяльності вони зуміли навчити аналізувати інформацію масмедіа дітей дошкільного віку не стихійно, а послідовно через використання різних ігрових форм (конкурси, вікторини, ігри-драматизації та ін.), щоб виховували емоційну сферу дитини, розвивали її інтелект [11, с. 319].

У процесі навчання студентам надають найперші уявлення про можливості різних видів медіа та основні можливості їх використання. Майбутні вихователі знайомляться з художньо-образними засобами екранних творів – колір, звук, музика, які створюють певний настрій, допомагають висвітлити авторську ідею. На практичних заняттях з медіаосвіти зі студентами аналізується, яке велике значення має інформація у житті людини, як уміти

правильно до неї ставитися, а це значить – повноцінно її сприймати, адекватно оцінювати, розуміти, вміти розрізняти фейки та маніпуляційні прийоми.

Спеціальний курс з розвитку медіакультури готує майбутніх педагогів до вдумливого сприйняття сучасного інформаційного простору через вивчення теорії розвитку та особливостей функціонування засобів масової інформації, через розвиток комунікативних умінь і через закріплення в них навичок самостійного, творчого створення, передачі та спостереження медіаінформації, а також навичок захисту від можливої негативної інформації. Освітній курс дозволяє розвивати у студентів загальну культуру споживання інформації, знайомити їх з правилами етики спілкування в інформаційному просторі, вчить самостійно орієнтуватися у сучасному інформаційному потоці, знайомить із кращими зразками медіапродукції. Пріоритетне завдання кожного майбутнього педагога-вихователя – навчитися оцінювати якість і достовірність інформації, проявляти вибірковість при її споживанні, проводити відбір необхідної інформації, критично ставитися до будь-якої інформації. Усе вищезазначене є запорукою розвитку медіакультури сучасного освіченого педагога.

Освітній курс «Медіаосвіта» поєднував теоретичну та практичну підготовку майбутніх вихователів і сприяв набуттю, формуванню й закріпленню професійно-педагогічних знань, умінь і навичок щодо особливостей формування медіакультури у дітей дошкільного віку. Ефективними формами та методами реалізації виступили: нестандартні лекції із використанням навчального матеріалу інтегративного характеру, практичні та лабораторні заняття, самостійні роботи творчого характеру, дискусії-обговорення, ділові ігри, вправи, круглі столи, семінари-диспути тощо.

Дана педагогічна умова впливає на формування мотиваційного компонента, визначаючи внутрішню спрямованість особистості на підготовку до культурного використання медіапродукції й утворює основу для реалізації інших її складових.

Друга педагогічна умова – забезпечення міждисциплінарних зв'язків у підготовці майбутніх вихователів до формування медіакультури дітей старшого дошкільного віку. В реалізації означеної умови основним уважали координоване використання міжпредметних зв'язків та інтеграцію змісту навчання, задля чого було розроблено й упроваджено змістові модулі в освітні курси: Педагогіка дошкільна (Змістовний модуль « Сюжетно-рольові ігри в ознайомленні дітей з медіазасобами»), Дитяча психологія (Змістовний модуль «Вікові та

психологічні особливості дошкільників у формуванні медіакультури), Педагогіка дітей раннього віку (Змістовний модуль «Розвиток дітей раннього віку засобами медіапродукції»), Теорія та методика розвитку рідної мови дітей (Змістовний модуль «Розвиток мовлення дошкільників засобом медіаосвіти»), Література для дітей дошкільного віку (Змістовний модуль «Медіапродукція як засіб формування медіакультури дітей старшого дошкільного віку»). Доповнення освітніх курсів сприяло отриманню нових знань, стимулювало студентів до креативного пошуку вирішення проблем, підвищенню їхнього творчого потенціалу.

Використовувалися форми та методи (нестандартні лекції, презентації, доповіді, дискусії-обговорення, ділові ігри), які засвідчили свою ефективність. Обрані форми та методи розвивають критичне мислення студентів, формують медіакомпетентність та допомагають критично оцінювати інтернет-простір та інші медіа.

Третя педагогічна умова – наявність у майбутніх вихователів умінь у формуванні медіакультури дітей старшого дошкільного віку мала на меті підготувати у майбутніх вихователів професійні уміння та навички щодо формування у дітей старшого дошкільного віку медіакультури.

Її реалізація відбувалась через лекції, семінари, ділові ігри, диспути, що проводились в межах педагогічного гуртка «Теоретичні та методичні засади формування медіакультури», організованого з метою набуття студентами досвіду формування медіакультури дітей старшого дошкільного віку.

На засіданні гуртка зі студентами обговорювались теми: «Роль медіаосвіти в сучасному інформатизованому суспільстві», «Основні засади формування медіакультури», «Значення медіакультури у формуванні та розвитку сучасного дошкільника», «Медіапродукція – засіб розвитку чи перешкода».

Для студентів цікавими виявились вправи: «Карусель», де майбутні вихователі вчилися визначати переваги та недоліки використання медіапродукції у роботі з дітьми; методичний прийом «Дерево ідей», де учасниками були сформульовані правила взаємодії вихованців з медіапродукцією; інтерактивна ділова гра «Мікрофон», яка дала можливість обговорити вимоги до відбору медіапродукції для дітей; інтерактивна ділова гра «Прес-конференція», рольова гра-батьківські збори з теми «Дитина в інформаційному суспільстві: вплив медіа на особистість дитини», що забезпечило розвиток рефлексивних здібностей студентів, спряло осмисленню важливості формування медіакультури дітей старшого

дошкільного віку, виховувало вміння поважати думку інших.

Готуючись до педагогічної практики, студенти створювали презентації про життєвий і творчий шлях письменників, аналізували тематичне і жанрове розмаїття творів, створювали колажі, фотофільми, мультфільми, проводили зйомку і монтаж відео сюжетів, інтернет сайтів. Така діяльність стимулювала формуванню їх креативності, творчості та самовираження.

Педагогічна практика в закладах дошкільної освіти, під час якої студенти поєднували набутті знання та практичну роботу, сприяла і створювала можливості для закріплення та поглиблення професійних компетентностей з формування медіакультури у дітей старшого дошкільного віку. Під час проходження педагогічної практики в закладах дошкільної освіти студенти:

- провели заняття (заняття з медіаосвіти дошкільників «Створюємо мультфільм», ділові ігри «Медіапродукція в родині», майстер-клас на тему «Діти – активні медіаспоживачі»), серію тренінгових занять з вихователями, де вчилися переробляти складну інформацію та адаптувати її до рівня сприймання й засвоєння дитиною;

- працювали над взаємодією вихователів і батьків (складали рекомендації для спільної роботи батьків і вихователів, розробляли та проводили тематичні проєкти, випускали газети, спільні сімейні журнали, буклети, в яких були викладені поради та приклади для батьків дітей передшкільного віку щодо правил, спрямованих на попередження негативного впливу медіапродукції на розвиток дітей);

- організували з дітьми радіопередачі;

- поповнили іграшковий масив ігрової кімнати старшої групи сучасними іграшками, атрибутами та маркерами простору медіа тематики, дитячими журналами, газетами та іншою друкованою медіапродукцією;

- створили фото- та фонотеки дитячої медіа продукції;

- організували мультимедійні луби.

Такі форми медіаосвіти викликали у дітей значний інтерес і прагнення усвідомлено використовувати медіапродукцію для задоволення різних інформаційних потреб, забезпечили міцне засвоєння дітьми правил культурного використання медіапродукції, що загалом сприяло формуванню медіакультури.

Необхідність виділення цієї педагогічної умови дало підстави стверджувати, що

готовність дітей старшого дошкільного віку до процесу формування медіакультури суттєво залежить від умотивованості та наявності у них інтересу до медіапродукції, які спрямовують й організовують поведінку дитини, надають особистісного змісту та значущості її медіаспоживчій діяльності.

Зважаючи на викладене вище, необхідно наголосити, що визначені педагогічні умови тісно взаємопов'язані та доповнюють одна одну, і тільки комплексна їх реалізація сприятиме ефективному вирішенню завдання – підготовки вихователів до формування медіакультури дітей старшого дошкільного віку.

Обговорення. У вітчизняних і зарубіжних дослідженнях вивчалися різні аспекти проблеми формування медіакультури особистості: схарактеризовано роль засобів масової комунікації у вихованні молоді (С. Дорогий, В. Лизанчук, О. Невмержицька, Т. Свистельников та ін.), вивчено вітчизняний та світовий досвід медіаосвіти та її впровадження у навчальні заклади (А. Дилижан, О. Нечай, О. Самарцев, О. Шариков, Є. Черкашин, О. Баришполець); розкрито педагогічні умови підготовки студентів до реалізації медіаосвіти в закладах освіти (О. Кравчишина, Ю. Казаков, Н. Леготіна, О. Федоров та ін.); висвітлено розуміння медіа та шляхи їх упровадження в освітній процес (Б. Потятиник); накреслено перспективи розвитку медіаосвіти в контексті Болонського процесу (Л. Найдьнова); медіаосвітні технології та питання медіапедагогіки (Г. Онкович).

Заслуговує уваги вивчення специфіки інформаційно-комунікаційної підготовки майбутніх вихователів (В. Бикова, Р. Гуревич, С. Дяченко, І. Тимофєєва, О. Чекан та ін.), особливостей соціалізації дитини в медіасередовищі (Б. Ломов, Н. Максимова, Л. Найдьнова, Р. Пацлаф, О. Петрунко, Б. Потятиник, М. Фішер та ін.).

У Концепції впровадження медіаосвіти в Україні, зазначено, що «медіакультура – це сукупність інформаційно-комунікаційних засобів, що функціонують у суспільстві, знакових систем, елементів культури комунікації, пошуку, збору, виробництва і передачі інформації, а також культури її сприймання соціальними групами та соціумом у цілому [1].

На думку Н. Кирилової, поняття «медіакультура», всі види медіа (аудіо, друковані, візуальні, аудіовізуальні) включають в себе культуру передачі інформації й культуру їх сприйняття; медіакультура може виступати і системою рівнів розвитку особистості, здатною «читати», аналізувати, оцінювати медіатекст, займатися медіаторчістю, засвоювати нові знання за допомогою медіа [2, с. 448].

Л. Масол розглядає медіакультуру як сукупність інформаційно-комунікативних засобів, матеріальних та інтелектуальних цінностей, що вироблені людством у процесі культурно-історичного розвитку [5, с. 1040].

На особистісному рівні медіакультура означає здатність людини ефективно взаємодіяти з масмедіа, адекватно поводитися в інформаційному середовищі [8, с. 116]. Процес розвитку медіакультури особистості динамічний та триває протягом усього життя людини.

Для нас важливим є дослідження Д. Фельдштейна, який відзначає, що сучасні діти потрапляють в умови, коли знання, інформація, яка транслюються від педагога-вихователя, перекриваються потоком інформації, що йде, насамперед, від гаджетів, засобів масової комунікації. Ця інформація, яка не має структурно-змістового логічного зв'язку, подається мозаїчно, не вписується в рамки дошкільної освіти і являє собою якісно інший тип інформації, при роботі з якою принципово змінюється поєднання зорового і слухового сприйняття.

Використання медіапродукції в роботі з дітьми стає центром уваги зарубіжних та вітчизняних представників педагогіки (О. Куніченко, О. Кравчишина, Н. Череповська, психології, Л. Найдьонова, Г. Онкович), медицини (Г. Апостолова, Д. Лемиш, Р. Пацлаф), культурології (М. Маклюен, М. Ямпольський, О. Якимович).

На думку науковців (Л. Артемова, Н. Гавриш, О. Запорожець) медіапродукція підвищує ефективність сприймання дітьми навчального матеріалу, урізноманітнює навчальну діяльність, вносить у неї елемент цікавості, а вміння адекватно користуватися нею є ознакою медіа культури.

Висновки. Медіакультура дитини передшкільного віку – це якість особистості, що формується та розвивається в освітній ігровій діяльності, характеризується стійкими навичками аналізу, вибору, використання та оцінки отриманої інформації з медіасередовища. Критеріями медіакультури дітей старшого дошкільного віку є: медіаобізнаність дітей старшого дошкільного віку; розвиток основ критичного мислення; знання правил використання медіапродукції безпечних для свого здоров'я.

Педагогічними умовами підготовки майбутніх вихователів до формування медіакультури у дітей старшого дошкільного віку визначено: усвідомлення майбутніми вихователями необхідності формування медіакультури дітей старшого дошкільного віку;

забезпечення міждисциплінарних зв'язків у підготовці майбутніх вихователів до формування медіакультури дітей старшого дошкільного віку; наявність у майбутніх вихователів умінь у формуванні медіакультури дітей старшого дошкільного віку.

Звичайно, запропонований аналіз не вичерпує актуальних питань дослідженої проблеми. Поза увагою залишилися актуальні на сьогодні проблема наступності у формуванні медіакультури дітей старшого дошкільного віку і молодших школярів; підготовка педагогів до наступності у визначеному процесі.

Список використаних джерел

1. Богуш А. М. Гавриш, Н. В. Формування професійної майстерності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. Київ, 2016. 153 с.
2. Березенко В. В. Медіакультура в контексті міждисциплінарних досліджень. За загальною редакцією Сіриньок-Долгарьова К. Г., Запоріжжя: Кераміст, 2017. 309 с.
3. Вознесенська, О.Л. Спільне медіа-дозвілля родини. Психологічні перспективи. Спеціальний випуск «Психологія професійної діяльності працівників соціальної сфери». 2012. 100-110 с.
4. Крутій К. Л. Медіадидактичні особливості використання мультфільмів як засобу навчання мови і розвитку зв'язного мовлення дошкільників. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Сер. Педагогіка. 2013. Вип. 3. С. 85–90.
5. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція) / за ред. Л. А. Найдьонової, М. М. Слюсаревського. Київ, 2016. 16 с.
6. Масол Л. М. Медіакультура. *Енциклопедія освіти*. Акад. пед. наук України; гол. ред. В.Г.Кремень. К.: Юніком Інтер, 2008. 1040 с.
7. Медіадошкільник: парціальна програма з медіаосвітньої діяльності для дітей старшого дошкільного віку (6-й рік життя) за заг. ред. О.В. Волошенюк, Г.А. Дегтярьової, В.Ф. Іванова. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2019. 118 с.
8. Медіакультура в контексті міждисциплінарних досліджень: монографія / за загал. наук. ред. В. В. Березенко, М. А. Лепського, О. О. Семенець. Запоріжжя: Кераміст, 2017. 309 с.
9. Найдьонова Л.А. Основні напрями і перші підсумки експериментального впровадження медіаосвіти на Всеукраїнському рівні. Збірник статей методологічного семінару «Медіаосвіта в Україні: наукова рефлексія викликів, практик, перспектив. 2013. С. 63-79.
10. Найдьонова, Л. А. Медіапсихологія: основи рефлексивного підходу: підручник. Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2013. 116 с.
11. Шейбе С., Рогоу Ф. Медіаграмотність: підручник для вчителів / пер. з англ. С. Дьома; за заг. ред. В. Ф. Іванова, О. В. Волошенюк. Київ: Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2017. 319 с.

References

1. Bohush, A. M., & Havrysh, N. V. (2016). *Formuvannia profesiinoi maisternosti maibutnikh vykhovateliv doshkilnykh navchalnykh zakladiv* [Formation of professional skills of future educators of preschool educational institutions]. Kyiv.
2. Berezenko, V. V. (2017). *Mediakultura v konteksti mizhdystsyplinarnykh doslidzhen* [Media culture in the context of interdisciplinary research]. Zaporizhzhia: Keramist.
3. Voznesenska, O. L. (2012). *Spilne media-dozvillia rodyny* [Joint family media leisure]. *Psykhologichni perspektyvy. Spetsialnyi vypusk «Psykhologhiia profesiinoi diialnosti pratsivnykiv sotsialnoi sfery»*, 100-110.
4. Krutii, K. L. (2013). *Mediadydaktychni osoblyvosti vykorystannia multfilmiv yak zasobu navchannia movy i rozvytku zviaznoho movlennia doshkilnykiv* [Mediadydaktychni osoblyvosti

vykorystannia multfilmiv yak zasobu navchannia movy i rozvytku zviaznoho movlennia doshkilnykiv]. *Naukovi zapysky Ternopilskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Hnatiuka. Seria Pedahohika*, 3, 85–90.

5. Naidonova, L. A., & Sliusarevskyi, M. M. (Eds.). (2016). *Kontsepsiia vprovadzhennia mediaosvity v Ukraini* [Concept of implementation of media education in Ukraine] (new edition). Kyiv.

8. Masol, L.M. (2008). *Mediakultura* [Media culture]. In V. H. Kremen (Ed.), *Entsyklopediia osvity*. Kyiv: Yunirkom Inter, 2008. 1040 p.

7. Dehtiareva, H. A., Tarasova, O. S., & Fomenko, A. P. (Eds.). (2019). *Mediadoshkilnyk: partialna prohrama z mediaosvitnoi diialnosti dlia ditei starshoho doshkilnoho viku (6-y rik zhyttia)* [Media preschooler: A partial program of media educational activities for senior preschoolers (6th year of life)]. Kyiv: Akademiia ukrainskoi presy, Tsentri vilnoi presy.

8. Berezenko, V. V., Lepskyi, M. A., & Semenets, O. O. (Eds.). (2017). *Mediakultura v konteksti mizhdystyplinarykh doslidzhen* [Media culture in the context of interdisciplinary research]. Zaporizhzhia: Keramist.

9. Naidonova, L. A. (2013). *Osnovni napriamy i pershi pidsumky eksperymentalnoho vprovadzhennia mediaosvity na Vseukrainskomu rivni* [The main directions and first results of the experimental implementation of media education at the All-Ukrainian level]. *Mediaosvita v Ukraini: naukova refleksiiia vyklykiv, praktyk, perspektyv: Zbirnyk statei metodolohichnoho seminaru* (pp. 63-79).

10. Naidonova, L. A. (2013). *Mediapsykhohiia: osnovy refleksyvnogo pidkhodu*: [Media psychology: Basics of a reflexive approach]. Kirovohrad: Imex-LTD.

11. Scheibe, S., & Rogou, F. (2017). *Mediahramotnist* [Media literacy]. Kyiv: Tsentri Vilnoi Presy, Akademiia Ukrainskoi Presy.

Yevhen Hrynyk,

*Post-graduate Student of the Department of Preschool Education,
Kryvyi Rih State Pedagogical University,
Kryvyi Rih*

PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR TRAINING OF FUTURE EDUCATORS FOR THE FORMATION OF MEDIA CULTURE OF OLDER PRESCHOOLERS

Abstract. *In the conditions of progressive informatization of the education system, especially preschool education, the need to train modern educators in the field of media education is growing: for purposeful preparation of the child's personality for inclusion in the media environment, safe use of it, formation of media culture.*

The media culture criteria of older pre-schoolers are defined as: media awareness of older preschoolers, which involves awareness of mass communication tools, features of functioning, benefits and harms for a person, genres of media production, and the ability to navigate in the world of information; development of the basics of critical thinking, which will ensure the conscious use of media products based on initial orientation in the media space and understanding of one's own media needs; knowledge of the rules for using media products that are safe for one's health, the ability to protect oneself from negative informational influences.

Pedagogical conditions for the preparation of future educators for the formation of media culture in older pre-schoolers are considered as: awareness by future educators of the need to form media culture of older pre-schoolers; ensuring interdisciplinary connections in the preparation of future educators for the formation of media culture of older preschoolers; future educators have skills in shaping the media culture of older preschoolers.

The specified pedagogical conditions are closely interconnected and complement each other, and only their comprehensive implementation will contribute to the effective solution of the task of training educators to form the media culture of older pre-schoolers.

The proposed analysis does not exhaust the relevant issues of the researched problem. The problem

of continuity in the formation of media culture of children of older preschoolers and primary schoolchildren remained out of attention; training of teachers for succession in the specified process.

Key words: *media culture, pedagogical conditions, training of educators for the formation of media culture of preschoolers, media environment, media production.*

Стаття надійшла до редакції 20.09.2022.
Стаття прийнята до публікації 10.10.2022